

Jerzy Drewnowski

1992: Bilans otwarcia

Nowy Rząd niewątpliwie będzie w tym roku realizować zmienioną w określonej mierze strategię gospodarczą. Będzie to trudny rok. Zmian oczekuje społeczeństwo zmęczone zagmatwaną i kosztowną drogą przechodzenia do gospodarki rynkowej. Powszechnie oczekiwane jest powstrzymanie upadku gospodarki, obniżanie stopy inflacji przy utrzymaniu zadowalającego zaopatrzenia rynku wewnętrznego, utrwalenie wymiennalności złotówki i zachowanie niezbędnego poziomu rezerw granicznych.

Dążenie do stabilizacji i rozwoju gospodarki, do poprawy poziomu życia powinno się opierać na lepszym wykorzystaniu istniejących zasobów materialnych oraz na przedsiębiorczości ludzkiej. Wymaga to aktywnej działalności menedżerów, realistycznego i efektywnego zarządzania, pełniejszego zaangażowania wszystkich pracujących, a więc innych niż obecnie postaw społecznych. Właśnie na postawach ludzkich ciąży zły, kryzysowy stan gospodarki. Znichęcenie i pragnienia wyjścia z tego stanu są bodźcami zmian.

Ważnym czynnikiem strategii gospodarczej będzie niewątpliwie prywatyzacja. Konieczne jest ustawowe rozstrzygnięcie jej zakresu i form, w tym uporządkowanie spraw własnościowych i ksiąg wieczystych, kontynu-

owanie prac legislacyjnych w zakresie obrotu ziemią i bogactwami naturalnymi.

Rozważa się poprawę współdziałania centralnych urzędów z organami założycielskimi przedsiębiorstw poprzez tworzenie zespołów ds. prywatyzacji, posiadających uprawnienia zarządcze wobec przedsiębiorstw państwowych.

Nie zrezygnowano z prac nad programem powszechnej prywatyzacji, przewidującym utworzenie Zarządu Majątku Narodowego i powierzenie jego organom zarządzania przedsiębiorstwami w całych regionach. Dalszy etap tego programu przewiduje uwłaszczenie obywateli, co wymaga oczywiście uchwał sejmowych. Droga prowadzi przez komercjalizację większych przedsiębiorstw, czyli ich zamianę w spółki. W następstwie sprywatyzowania dyrekcje i załogi przedsiębiorstw otrzymywałyby dziesięć procent akcji spółki. Zamiast otrzymywania dywidendy i oprocentowania kapitału udziałowcy wnosiliby opłaty na rzecz budżetu od wypłat z zysku, stanowiących ruchomą część płac.

Rozważa się także utworzenie w wybranych jednostkach handlu zagranicznego ośrodków zarządzających grupami organizacji przemysłowo-handlowych. Byłyby to w istocie holdingi.

Będą one mogły niewątpliwie podjąć szerszą współpracę z EWG, a także z sąsiadami i w ramach regionalnego forum gospodarczego z Czecho-Słowacją i Węgrami. Dotychczas nie wiadomo, jak będzie rozwiązana sprawa wzmocnienia nadzoru ministra finansów nad obrotami dużymi pakietami akcji. Projektuje się m.in. utworzenie Polskiego Towarzystwa Asekuracyjnego, w którym większość udziałów miałby skarb państwa (w istniejących i tworzonej zakładach ubezpieczeniowych).

Wśród generalnych założeń zmian podkreśla się celowość utrzymania "wymagającego" otoczenia przedsiębiorstw, ostrej konkurencji i wymagań finansowych, unikania dotacji i gwarancji budżetowych, odejście od "wymuszania" na bankach kredytów dla przedsiębiorstw niewyfallalnych i tych, które nie weszły na drogę restrukturyzacji.

Mowa jest także o zmianie polityki mieszkaniowej, a mianowicie o rozbudowie systemów oszczędnościowo-kredytowych, budowaniu nowych osiedli, dopuszczeniu inwestorów zagranicznych itd.

Wśród rozważanych zamierzeń nadzieje wywołuje sprawa wydzielenia środków na rozwój gospodarczy poszczególnych regionów. Chodzi nie tylko o regiony zagrożone recesją i bezrobociem, ale także o najpełniejsze wykorzystanie zasobów regionalnych. Poruszone problemy to tylko część przewidywanych zmian w roku 1992, sprzyjających "wspinaniu się" na drodze rozwoju gospodarczego.

Jerzy Drewnowski

PRYWATYZACJA BIZ...

spółek państwowych. Instytucja egzaminu odpolitycznia proces obsady Rad Nadzorczych. Decyduje wyłącznie fachowa wiedza, a nie rekomendacja. Aby ustrzec się od nacisków o charakterze protekcji, wprowadzono zasadę egzaminu dwustopniowego. Pierwszym stopniem jest anonimowo składany test egzaminacyjny, drugim stopniem jest egzamin ustny, na którym Komisja poznaje kandydata. Kursy na członków Rad Nadzorczych zostały zdecentralizowane. Aby wesprzeć otwierane w

całym kraju kursy tego typu MPW opracowało ramowy program zalecany prowadzącym szkolenie. Opublikowano go w "Rzeczypospolitej" 1 lipca 1991 roku. Zadaniem tych rozwiązań jest wykształcenie czegoś w rodzaju zawodu członka Rady Nadzorczej, opierającego się na zasadach fachowości. Mają też uchronić spółki od odradzania się nomenklaturowych zasad obsady stanowisk stanowiących opokę centralnego zarządzania. (...)

Tomasz Stankiewicz

Tekst ten został zredagowany przez Redakcję na podstawie opracowania przygotowanego przez Autora dla potrzeb konferencji "Założenia i rzeczywistość w funkcjonowaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa" zorganizowanej 22 listopada 1991 r. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Socjalnej oraz Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Tytuł pochodzi od redakcji.